

Ocalić od zapomnienia

W ostatnich dwóch stuleciach lawinowy rozwój techniczny powoduje, że otaczający nas świat techniki zmienia się dosłownie na naszych oczach, staramy się więc, aby ten świat utrwalić, ocalić od zapomnienia. Dlatego od 2000 r. w trzeciej dekadzie lipca, na terenie obiektów Muzeum Zagłębia Staropolskiego w Starej Kuźnicy i Sielpi (gmina Końskie, powiat

konecki, województwo świętokrzyskie) oraz zabytkowego Zakładu Walcowni i Gwoździarni w Maleńcu (gmina Ruda Maleniecka, powiat konecki, województwo świętokrzyskie), odbywają się „*Kuźnice Koneckie*”. Jest to impreza plenerowa, o zasięgu krajowym, której celem jest popularyzacja dziedzictwa kulturowego Staropolskiego Okręgu Przemysłowego. Za główny cel postawiono sobie uratowanie od zapomnienia i wyeksponowanie obiektów muzealnych oraz zabytków techniki Staropolskiego Zagłębia

Przemysłowego poprzez: bezpośredni kontakt uczestników z zabytkami, zachowanie i ochronę dziedzictwa przemysłowego poprzez promocję zabytków techniki, interaktywne działania o charakterze edukacyjnym i prezentację dawnych zawodów charakterystycznych dla zabytków techniki Staropolskiego Okręgu Przemysłowego.

Festiwal to szereg elementów stanowiących o specyfice kulturowej i obyczajowej ziemi koneckiej. Dawne tradycje metalurgiczne są tutaj nie tylko kontynuowane, ale i kultywowane. Zwiedzanie obiektów zabytkowych w Starej Kuźnicy, Maleńcu i Sielpi w formie wycieczki autokarowej połączone z uruchomieniem nadal sprawnych maszyn i urządzeń to przedsięwzięcie edukacyjne, które kierowane jest do mieszkańców powiatu, regionu świętokrzyskiego, turystów z kraju i zagranicy, zaproszonych gości w tym m.in. media. W Starej Kuźnicy, gdzie znajduje

się zabytkowa kuźnia wodna, której początki sięgają XVII w. odbywa się praktyczny pokaz kucia żelaza, oparty na wykorzystaniu białej energii.

Tradycją imprezy stały się kiermasze i wystawy twórców ludowych, występy zespołów folklorystycznych regionu, występy zespołów estradowych, kabaretów, zespołów tanecznych, imprezy sportowe, wystawy przemysłowe promujące dorobek przemysłu regionu, wystawa rzemiosła, kiermasze handlowe.

Kolejną inicjatywą zmierzającą do utrwalania i propagowania poglądów oraz postaw patriotycznych Stanisława Staszica, a zrodzoną na Kielecczyźnie, w Stąporkowie, był ruch pedagogiczno-społeczny nauczycieli szkół zawodowych noszących imię Stanisław Staszica. Powstał on w środowisku ludzi poszukujących nowatorskich form i metod pracy wychowawczej z wykorzystaniem postaci patrona szkoły.

4-5 maja 1987 roku w ówczesnym Zespole Szkół Zawodowych im. Stanisława Staszica Odlewni Żeliwa „Stąporków” w Stąporkowie odbyło się pierwsze ogólnopolskie sympozjum na temat „*Rola patrona szkoły w kształtowaniu osobowości uczniów*”. Uczestniczyli w nim przedstawiciele kierownictw i rad pedagogicznych 17 szkół zawodowych z całego kraju noszących imię Stanisława Staszica.

Stąporkowskie sympozjum, w sensie formalnym, zapoczątkowało rozwijający się do dziś ruch pedagogiczno-społeczny, od imienia i ideałów patrona nazywany „staszicowskim”.

Powstał oddolny ruch współpracy oraz wzajemnej pomocy nauczycieli i dyrektorów szkół mających Stanisława Staszica za swojego patrona.

Stąporkowskie sympozjum przyczyniło się w istotny sposób do pobudzenia i rozszerzenia ruchu nowatorstwa pedagogicznego w sferze wychowawczej oraz zapoczątkowało, trwający do dziś, ruch swoistej samopomocy pedagogicznej

upowszechniający doświadczenia w pracy oświatowej. Wymiernym efektem stąporkowskiego sympozjum było powołanie w 1988 roku Ogólnopolskiego Klubu Szkół Staszicowskich, skupiającego nauczycieli i społeczność szkolną szkół noszących imię Stanisława Staszica.

W 1990 roku Ogólnopolski Klub Szkół Staszicowskich formalnie został zarejestrowany jako stowarzyszenie o zasięgu ogólnopolskim przybierając nazwę Towarzystwo Przyjaciół Szkół Staszicowskich., oznaczało to, że Ogólnopolski Klub Szkół Staszicowskich stał się jedną z form statutowej działalności TPSS.

Od momentu rejestracji stowarzyszenia utrwalają się dwie dominujące formy statutowej jego działalności: doroczne sympozja, które mają charakter walnych zgromadzeń członków TPSS oraz kolejne edycje Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy o Stanisławie Staszicu i Jego Epoce.

W bieżącym roku mija dwadzieścia pięć lat od historycznego sympozjum w Stąporkowie, które zapoczątkowało oddolny ruch krzewienia idei i postaw patriotycznych wśród społeczności szkół noszących imię Stanisława Staszica. W ciągu tych dwudziestu lat odbyło się szereg spotkań i imprez o charakterze popularno-naukowym / wspomniane już sympozja

i finały etapu centralnego kolejnych edycji konkursu wiedzy o patronie szkoły, konkursy twórczości artystycznej tematycznie związane z postacią Stanisława Staszica, konkursy nauczycieli na scenariusze zajęć edukacyjnych itp./, spotkania o charakterze sportowo-turystycznym / rajdy „szlakami Stanisława Staszica”, turnieje sportowe dla uczniów szkół klubowych, wycieczki krajoznawcze itp./ oraz inne spotkania, integrujące społeczności szkół klubowych / seminaria nauczycielskie, spotkania przedstawicieli samorządów uczniowskich, wakacyjna wymiana turystyczna uczniów i nauczycieli itp. Działalność TPSS otwiera swoim członkom dodatkowe szanse na indywidualny rozwój, ułatwia nawiązywanie zawodowych i prywatnych kontaktów, a także umożliwia promowanie własnych osiągnięć. Głównym dorobkiem działalności TPSS jest jednak to, co dobrego wydarzyło się w szkołach klubowych i co miało bezpośredni wpływ na wzrost aktywności

tych szkół w zbiorowym staraniu się **„być narodowi użytecznym”**.

Przejawem pamięci o patronie szkoły były uroczyste obchody związane z 250-leciem urodzin tego wybitnego Polaka przełomu XVIII i XIX wieku. Rok 2005 uchwałą Prezydium Polskiej Akademii Nauk był ogłoszony *Rokiem Staszica*.

Młodzież i nauczyciele Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Stąporkowie aktywnie włączyła się w obchody rocznicowe,

organizując 16 listopada 2005 roku Dzień Patrona. Uroczystość zaszczylicili swoją obecnością powiatowe władze samorządowe oraz prezes Towarzystwa Przyjaciół Szkół Staszicowskich - Bronisław Bury.

Młodzież Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Stąporkowie w programie artystycznym „*Żył nie dla siebie ...*”, zaakcentowała staszicowski charakter programu przez przytoczenie fragmentów w pism tego wybitnego Polaka. Przedstawienie uświetniły szlacheckie stroje, w których występowali uczniowie oraz ciekawa oprawa

muzyczna towarzysząca inscenizacji. Podniosłości programu dodał polonez, zamykający część artystyczną. Ta uroczystość szkolna jest synonimem pamięci o Stanisławie Staszicu w środowisku naszej szkoły, staramy się przybliżyć uczniom jego życiorys i osiągnięcia organizując szereg imprez związanych z postacią patrona szkoły min. *Konkurs Wiedzy o Patronie Szkoły*, wycieczki turystyczne *Szlakiem Stanisław Staszica po Ziemi Świętokrzyskiej* czy udział w kolejnych edycjach

Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy o Stanisławie Staszicu i Jego Epoce. Postać Stanisława Staszica w naszym środowisku jest ciągle żywa, a każdy uczeń naszej szkoły jest dumny, że za swego patrona ma tak wybitnego Polaka jakim był Staszic.

Dariusz Młodawski
Opiekun Szkolnego Klubu TPSS
w ZSP im. Stanisława Staszica w Stąporkowie